

« فشار بین‌المللی علیه این تجاوزها، آغاز خواهد شد »

گفت و گو با دکتر مهرداد درویش‌پور، فعال سیاسی و جامعه‌شناس در سوئد

ایرج ادیبزاده

adibzadeh@radiozamaneh.com

مهدی کروی، نامزد معترض به نتیجه‌ی انتخابات ایران در نامه‌ای از اکبر هاشمی رفسنجانی، رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام ایران خواست تا گزارش‌ها درباره‌ی تجاوز جنسی به دختران و پسران بازداشتی در حوادث پس از انتخابات را پیگیری کند.

موضوع این نامه به سرعت در سایتهای خبری جهان بازتاب گسترده‌ای داشت. این برای نخستین بار است که یک مقام بلندپایه‌ی ایران در نامه‌ای رسمی به موضوع تجاوز جنسی به برخی از بازداشت‌شدگان اشاره کرده است و خواستار مشخص شدن صحت و صقم آن می‌شود.

مقامات جمهوری اسلامی تاکنون واکنشی به این نامه نشان نداده‌اند، در پیوند با همین موضوع با دکتر مهرداد درویش‌پور، فعال سیاسی و جامعه‌شناس در سوئد گفت و گو کرده‌ام.

آقای دکتر درویش‌پور، واکنش شما از شنیدن این رویدادها در بازداشتگاه‌های جمهوری اسلامی چه بوده است؟

خشم در درجه‌ی اول، خشم و نفرت از آنچه جاری است، کسانی این چنین غیرانسانی با شدیدترین و خشن‌ترین شکل تحقیر روبه‌رو بشوند. فقط به خاطر آن‌که پیام آزادی را داشتند، فقط به خاطر آن‌که خواستار تغییر در آن سرزمین بودند، این چنین صدای آزادی‌خواهی آن‌ها، که به گونه‌ای کاملاً مسالمت‌آمیز هم برگزار شده بود، در اعتراضاتی که داشتند، در رأیی که دادند، در تظاهراتی که بعد از آن داشتند، با چنین پاسخ وحشیانه‌ای روبه‌رو بشود.

علاوه بر آن شنیدن این اخبار تأثر عمیقی ایجاد می‌کند. تأسفی غیرقابل وصف که چگونه با این اتفاقات، نه فقط تلاش می‌شود اراده‌شان درهم شکسته بشود، بلکه روح و روان آن‌ها برای همیشه آسیب ببیند از این تجاوزهای وحشیانه‌ای که فقط آدمی در دوران فاشیسم هیتلری نمونه‌های آن را شنیده بود و یا بسیاری از نمونه‌های دیگر که در کشورهای فاشیستی سعی کردند با مخالفین خودشان این

گونه تهدیدآمیز برخورد نکنند.

آقای دکتر درویشپور، به آسیب‌های روحی، روانی و جسمی که به این دختران و پسران رسیده است، اشاره کردید. چند سال پیش که من در سوئد بودم از بیمارستانی بازدید کردم که برای شکنجه‌شدگان در رژیم‌هایی چون جمهوری اسلامی و نیز رژیم‌هایی در آمریکای لاتین به‌وجود آمده بود. فکر می‌کنید این دختران و پسران مورد تجاوز قرار گرفته شده، چگونه باید درمان بشوند؟

زندگی آن‌ها به نظر من یکسره خراب شده است. این افراد حتا اگر از زندان هم بیرون بیایند، آسیب روانی، شوکه ناشی از این حادثه و پیامدهای این درهم‌شکستن و تحقیر شدن تا سالیان سال گریبان آن‌ها را رها نخواهد کرد.

شاید باید گفت تا آخر عمر گریبان آن‌ها را رها نخواهد کرد و فکر می‌کنم دقیقاً همین قصد را حکومت از این اقدام داشته است. برای کسی که فکر می‌کند یک مبارزه، یک فریاد اعتراض برای آزادی‌خواهی‌اش با تجاوز جنسی خشن و وحشیانه روبه‌رو بشود، چه آینده‌ای می‌شود متصور شد؟

کسانی که حتا در شرایطی به مراتب با شکنجه‌های ملایم‌تری روبه‌رو شده‌اند، یک عمر از شدت این فشار روحی - روانی شکنجه‌ها آسیب دیده‌اند. تجاوز جنسی بی‌تردید خشن‌ترین شکل شکنجه‌ای است که می‌شود به یک فرد وارد کرد.

فکر می‌کنم در تاریخ، به‌عنوان بدترین نوع تحقیر آدمی ثبت شده داریم و فکر می‌کنم آثار روحی - روانی آن از افسردگی، ناهنجاری‌های روحی، از درهم‌شکستن و خود را باختن از این‌ها شروع می‌شود و تا اختلالات روانی غیرقابل وصفی که بسیاری از این افراد در کل طول زندگی با آن سردرگریبان خواهند بود.

خواست مهدی کروی از رفسنجانی در نامه‌اش به او، این است که موضوع تجاوز جنسی به دختران و پسران بازداشت‌شده‌ی ایرانی در رویدادهای اعتراضی پس از انتخابات را به صورتی که صلاح می‌داند با آیتاله خامنه‌ای مطرح کند و پیگیر این قضیه شود، که البته تاکنون بدون پاسخ مانده است! فکر می‌کنید این مورد هم مثل خبرهای مربوط به شکنجه و کشته‌شدگان بازداشتگاه‌ها، با سکوت روبه‌رو بشود؟

حقیقتاً منتشر شدن این خبر، شکستن یک سکوت است و فکر می‌کنم با توجه به این‌که این ماجرا بازتاب بین‌المللی پیدا کرده است، به راحتی نشود در موردش سکوت کرد. در همین لحظاتی که با شما صحبت می‌کنم، خبرنگار یک تلویزیون سوئد، در منزل من هستند و درست در

مورد همین تجاوزات مصاحبه‌ای با من داشتند. یعنی ساعاتی از پخش خبر نگذشته، واکنش‌های رسانه‌های بین‌المللی آغاز شده است. چگونه می‌شود این را به راحتی با سکوت برگزار کرد؟ به نظر من بسیار سخت خواهد بود، با توجه به فشار روانی که بازتاب بین‌المللی این مسأله در پیش خواهد داشت.

شاید با همین اقداماتی که کرده‌اند، اشاره‌های کوتاه به برخی از شکنجه‌ها یا انکار کل آن یا مسئولین اصلی این اقدامات که شخص آیت‌اله خامنه‌ای، دولت احمدی‌نژاد و مسئولین امنیتی و انتظاماتی کشور هستند، سعی کنند این‌ها را تبرئه کنند و گردن این یا آن مسئول دون پایه یا این یا آن بازجو یا مسئول زندان بی‌اندازند و در بهترین حالت با جابجا کردن چند عنصر و یا مجازات چند عنصر به مسأله فیصله ببخشند.

آقای دکتر درویش‌پور آخرین پرسش من در مورد همین مسأله‌ای است که شما عنوان کردید، بازتاب این رویداد در رسانه‌های جهانی. گزارش‌های شکنجه در زندان‌های ابوقریب و گوانتانامو بسیاری از مردم جهان را تکان داد. رادیو و تلویزیون و روزنامه‌های دولتی جمهوری اسلامی هم به طور گسترده آن‌ها را بازتاب دادند. چرا در مورد این اعمال به قول آقای کروی‌بی شناعت‌آمیز در زندان‌های ایران، سکوت کرده‌اند؟ فکر می‌کنم اولاً یک موج اعتراضی گسترده توسط هم میهنان ما در داخل و خارج از کشور علیه این اقدام آغاز خواهد شد. فکر می‌کنم رسانه‌های بین‌المللی با واکنشی که نشان می‌دهند، مقامات حقوق بشری و مقامات کشورهای غربی را وادار به موضع‌گیری و محکوم کردن این اقدام خواهند کرد.

سکوت حکومت روشن است. او هدفش این است که از طریق این شکنجه‌ها و تجاوزها، نقطه‌ای ختامی بگذارد تا هیچ جوانی جرأت نکند در تظاهرات دیگری شرکت بکند. بنابراین با سکوت خودش سعی می‌کند ماجرا را به نوعی کتمان کند.

اما استنباط من این است، همان‌طور که ماجرای گوانتانامو و شکنجه‌هایی که در آنجا صورت گرفت از چشم جهانیان پوشیده نماند و واکنش‌های گسترده‌ی بین‌المللی حتی دولت آمریکا را وادار به عقب‌نشینی‌های معینی در این زمینه کرد، تردید ندارم که فشار بین‌المللی بسیار گسترده‌ای و کارزار گسترده‌ای علیه این اقدامات وحشیانه آغاز خواهد شد و ماجرا به هیچ وجه با سکوت برگزار نخواهد شد و فکر می‌کنم در این شرایط واکنش جامعه خیلی سنگین‌تر از آن چیزی خواهد بود که حکومتگران می‌پندارد.